

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті досліджено теоретичні основи та практичне їх застосування для ефективного управління ризик-менеджменту на сучасному підприємстві.

Ключові слова: ризики, ризик-менеджмент, управління ризиками.

Abstract

The article examines the theoretical foundations and their practical application for effective risk management at a modern enterprise.

Keywords: risk, risk management, financial.

Вступ

У період поглиблення кризових явищ в Україні управлінська діяльність потребує розробки нових прогресивних методів і механізмів, що здатні зменшити негативний вплив факторів ризику на функціонування та розвиток підприємств. Разом з тим, їх сталий розвиток та ефективна діяльність пов'язані з наявністю механізму, що зможе забезпечити їх захист від ризиків. Таким механізмом може стати ефективна система ризик-менеджменту, що базуватиметься на сучасних методах управління та оцінюванні ризикованих ситуацій [1].

На вирішення проблеми управління ризиками спрямовані дослідження провідних вітчизняних та зарубіжних економістів: Кравченко В. А., Старостіна В. О., Александрова М. М., Балабанов І. Т., Рудашевський В. Д., Лапуста М. Г., Левченко М. О., Тэпман Л. Н., Кондрашкін А. Б., Лук'янова В. В., Кочетков В. М., Квасницька Р. С. та інші.

Результати дослідження

Під час проведення дослідження було проаналізовано проблеми та перспективи управління ризик-менеджменту на підприємстві. Визначено, що задля виявлення факторів ризиків і формулювання самих ризиків доцільно використовувати спеціальну матрицю ризик-аналізу. Для цього:

1) Експертним шляхом встановлюються фактори ризиків, які впливають на досягнення компанією цілей в різних функціональних сферах свого бізнесу: стратегічній, виробничій, фінансовій, маркетинговій тощо.

2) Формулюються ризики.

3) На третьому етапі проводиться оцінювання ризику.

4) На четвертому етапі відбувається ранжування ризиків, їх відбір і складання карти ризиків.

5) В ході останнього, п'ятого, етапу розробки програми управління ризиками розглядаються можливості використання різних методів управління ризиками для їх різних видів, і оцінюється ефективність ризик-менеджменту.

Для ефективного управління ризиками доцільно визначити, що методичною основою ризик-менеджменту є сукупність методів якісного і кількісного аналізу ризиків [2], які наведені на рисунку 1.

Кількісний аналіз дає можливість чисельно визначити розмір окремих фінансових ризиків і оцінити рівень ризику як окремої фінансової операції, так і діяльності підприємства в цілому.

Якісний аналіз передбачає ідентифікацію ризиків, виявлення джерел і причин їх виникнення, встановлення потенційних зон ризику, виявлення можливих вигод та негативних наслідків від реалізації ризикового рішення. Більш детально охарактеризуємо окремі аспекти якісного аналізу ризиків.

Рисунок 1 – Методи аналізу ризику

На ТОВ «Літинський молочний завод» для оцінки ризиків було вибрано якісний аналіз ризиків, оскільки його головна мета — визначити чинники ризику, області ризику, після чого ідентифікувати всі можливі ризики. Саме він пов'язаний з виявленням впливу рішень, що приймаються за умов невизначеності, на інтереси суб'єктів економічного життя. Таким чином, запропонований аналіз дослідження є досить важливими в теорії ризик-менеджменту, а їх використання цілком виправданим, оскільки дозволяє з великою точністю визначити ризики та вчасно їх мінімізувати. Ступінь ризику не завжди необхідно знижувати. Інколи ризик потрібно оптимізувати або навіть прийняти. Перед прийняттям рішення необхідно здійснити аналіз усіх можливостей і загроз зовнішнього середовища, сильних і слабких сторін самого підприємства, тому що при здійсненні ризик-менеджменту будь-яке рішення має бути обґрунтованим.

Відповідно до якісного методу було проведено таку послідовність дій:

- розрахунок основних фінансових та операційних показників підприємства. Визначення фінансової стійкості та ліквідності підприємства;
- виявити збитки та відповідно віднести їх до певного середовища;
- скласти фінансовий портфель ризиків;
- ранжування ризиків та їх оцінка [3].

Отже, провівши оцінку, було встановлено, що основними ризиками в діяльності товариства є велика залежність від банківських кредитів, зменшення сировинної зони, низька якість сировини, велика собівартість продукції, несвоєчасні платежі замовників, зростання цін на сировину і матеріали. Заходи щодо зменшення ризиків полягають у вивченні кон'юнктури ринку, перевірці платоспроможності клієнтів. Захист діяльності підприємства, розширення виробництва та ринків збуту полягає у вивченні нових технологій, постійному покращенні якості продукції, що виробляється. На підприємстві впроваджено систему управління якістю та системи управління безпекою харчових продуктів

Висновки

Враховуючи результати дослідження, вважаємо за доцільне зазначити, що функціонування механізму управління ризиками повинно здійснюватися на основі інтегрованого підходу [4], тобто повинно бути так:

- сталість і безперервність процесу управління ризиками;
- вище керівництво - координуючий центр;
- зацікавленість кожного співробітника;
- залучення всіх відділів і служб до процесу управління ризиками;
- постійне вдосконалювання комплексу методів управління ризиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент : Теорія та практика : навч. посібн. / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. – К. : Кондор, 2009. – 200с.
2. Ляшенко С. М. Інноваційний менеджмент : підручник / С. М. Ляшенко. – Суми : ВТД – Університетська книга, 2010. – 334 с.
3. Меркулов М. М. Науково-технологічний розвиток і управління інноваціями : монографія / М. М. Меркулов. – Одеса : Фенікс, 2020. – 344 с.
4. Лесько О.Й. Напрямки підвищення ефективності менеджменту підприємства за сучасних умов / О.Й. Лесько, І.В. Причепя, Т.В. Лесько // Технологічний аудит і резерви виробництва – №4/4(36), 2017. – №97. К40 – С. 9–15.

Лесько Олександр Йосипович – канд. екон. наук, доцент, професор кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: lesko@vntu.edu.ua.

Алексеев Максим Андрійович – студент групи МПОУ-21м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Lesko Oleksandr – Dr. Sc. (Eng.), Professor, Head of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Alekseev Maksim A. – student, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.